

اخذ اقرار با شکنجه و تطبیق آن با حقوق بشر و حقوق داخلی

غلام عباس صادق
قاضی دادگستری

نشر میزان

سرشناسه : صادق، غلامعباس
 عنوان و نام‌پدیدآور : اخذ اقرار با شکنجه و تطبیق آن با حقوق بشر و حقوق داخلی / غلامعباس صادقی
 مشخصات نشر : تهران: میزان، ۱۳۹۳
 مشخصات ظاهری : ۱۳۶ ص.
 فروست : علوم اجتماعی؛ ۷۱۲
 شابک : 978-964-511-511-9
 وضعیت فهرست‌نویسی : فیپا
 موضوع : شکنجه و آزار
 موضوع : شکنجه و آزار (حقوق بین‌الملل)
 موضوع : شکنجه و آزار — جنبه‌های مذهبی — اسلام
 وضو : اقرار (حقوق)
 رده‌بندی : HV ۸۵۹۳/ص۲ الف ۳ :
 رده‌بندی : ۳۶۴/۶۷
 شماره کتابخانه ملی : ۳۲۴۹۶۱۳

هرگونه تکثیر (اعم از چاپ، فایو، فایل الکترونیکی و...) از این اثر بدون اخذ مجوز از ناشر، ممنوع است. ناشر، هیچگونه مسئولیتی در قبال نقض این قانون ندارد.
 لطفاً در صورت مشاهده، مراتب را به شماره تلفن‌های ذیل اطلاع دهید.

۷۱۲

نشر میزان
 اخذ اقرار با شکنجه و تطبیق آن با حقوق بشر و حقوق داخلی
 غلامعباس صادقی
 چاپ اول: بهار ۱۳۹۳
 قیمت: ۶۰۰۰ تومان
 شمار: ۱۰۰۰ نسخه
 شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۱۱-۵۱۱-۹

دفتر مرکزی: خ شهید بهشتی، بعداز چهارراه سهروردی، خ کاووسی‌فر، کوچه نکبسا، پلاک ۳۲، تلفن ۸۸۵۴۹۱۳۱
 فروشگاه مرکزی: خ انقلاب، رویروی درب اصلی دانشگاه تهران، ابتدای خ فخررازی، پلاک ۸۲، تلفن ۶۶۳۶۷۷۷۰
 واحد پخش و فروش: خیابان سمیه، بین مفتح و فرصت، پلاک ۱۰۳، تلفن ۸۸۳۳۹۵۲۹-۳۱
 پست الکترونیکی: mizannasher@yahoo.com وب سایت: www.mizan-law.ir

فهرست مطالب

۹	مقدمه
۱۱	فصل اول - کلیات
۱۲	مقدمه
۱۳	مبحث اول - تاریخچه شکنجه
۱۵	گفتار اول - دوران باستان
۱۶	گفتار دوم - دوران میانه
۱۷	گفتار سوم - دوره معاصر
۱۷	گفتار چهارم - دوران پس از انقلاب اسلامی
۱۸	مبحث دوم - تعریف و اقسام شکنجه
۱۹	گفتار اول - اقسام شکنجه
۱۹	الف - شکنجه مادی
۲۰	ب - شکنجه معنوی
۲۰	ج - شکنجه توأم (مادی و معنوی)
۲۱	گفتار دوم - مصادیق شکنجه
۲۱	الف - مصادیق شکنجه مادی
۲۲	ب - مصادیق شکنجه معنوی
۲۲	ج - مصادیق شکنجه توأم
۲۳	گفتار سوم - هدف از شکنجه
۲۴	الف - اخذ اقرار
۲۵	ب - اخذ اطلاعات
۲۶	ج - اخذ سند یا امضاء
۲۶	د - تفتیش عقاید

- ه - اجبار شخص به پذیرش عقاید و نظریات دیکته شده
 ۲۷ تحمیلی
- و - سوگند
 ۲۸
 ز - دادن شهادت
 ۲۹
 ح - انجام اعمال خلاف
 ۳۰
 ط - جاسوسی
 ۳۱
 ی - کتمان حقیقت
 ۳۲
 ک - هتک حیثیت و شکستن شخصیت فرد
 ۳۲
 ن - انتقام و کینه ورزی
 ۳۳
 ج - جلوگیری از دسترسی فرد به پست و مقام
 ۳۳
 ز - زدن به فرد
 ۳۳
 ص - بین دادن اعمال و روحيات مجرمانه
 ۳۵
 مبحث سوم - اقرار
 ۳۵
 گفتار اول - مفهوم اقرار
 ۳۶
 گفتار دوم - اقسام اقرار
 ۳۸
 الف - اقرار در امور حقوقی
 ۳۸
 ب - اقرار در امور کیفری
 ۴۱
 ج - تفاوت بین اقرار حقوقی و کیفری
 ۴۳
 د - جرائمی که با اقرار ثابت می شوند
 ۴۳
 ه - اثر تهمت در اقرار کیفری
 ۴۴
 مبحث چهارم - ظهور اصول حقوق بشر
 ۴۵
 گفتار اول - اسناد بین المللی
 ۴۷
 الف - اعلامیه جهانی حقوق بشر
 ۴۷
 ب - قرارداد بین المللی ژنو
 ۴۹
 ج - قرارداد بین المللی منع شکنجه و دیگر مشتقات یا رفتارهای
 خشن، غیر انسانی یا موهن
 ۵۱
 د - قراردادهای منطقه ای برای جلوگیری از شکنجه
 ۵۲
 ه - اعلامیه اسلامی حقوق بشر
 ۵۲
 و - اقدامات سازمانها و گروهها
 ۵۳
 گفتار دوم - تدوین قوانین برای جلوگیری از شکنجه در حقوق ایران
 ۵۳

گفتار سوم - تطبیق مواد قانونی منع شکنجه در ایران با مواد	
بین‌المللی	۵۵
الف - تطبیق در عبارات مواد	۵۶
ب - تطبیق در نوع شکنجه	۵۷
ج - تطبیق در آزمایشات پزشکی و علمی	۵۸
گفتار چهارم - جایگاه قراردادهای بین‌المللی در حقوق ایران	۵۸
بخش پنجم - تعزیر	۵۹
گفتار اول - مفهوم تعزیر	۶۰
مقتضای دوم - انواع تعزیر	۶۱
الف - تعزیرات عینی	۶۴
ب - تعزیرات نقدی	۶۶
ج - سایر انواع تعزیرات	۷۲
گفتار سوم - موارد تجویز تعزیر در غیر مجازات	۷۵
الف - حبس متهم در انتظار تحقیق	۷۵
ب - زدن متهم برای اخذ اقرار	۷۸
ج - تطبیق حقوق بشر با شرع در تجویز تعزیر	۷۹
فصل دوم - مجازات و شرایط آن	۸۳
مقدمه	۸۴
مبحث اول - شکنجه‌گر و مأمور اجرای حکم	۸۸
گفتار اول - شکنجه‌گر	۸۹
الف - مفهوم شکنجه‌گر	۸۹
ب - اشخاص شکنجه‌گر	۹۰
گفتار دوم - مأمور اجرای حکم	۱۰۰
الف - مفهوم مأمور و مقایسه آن با شکنجه‌گر	۱۰۱
مبحث دوم - مقایسه شکنجه با مجازات	۱۰۲
گفتار اول - وجوه اشتراک	۱۰۳
گفتار دوم - وجوه افتراق	۱۰۳
مبحث سوم - دلایل توجیه شکنجه	۱۰۵
گفتار اول - دلایل عرفی توجیه شکنجه	۱۰۵

- الف - حالت جنگ ۱۰۶
 ب - بی ثباتی سیاسی داخلی ۱۰۷
 ج - امر مافوق یا مقامهای حکومتی ۱۰۸
 گفتار دوم - دلایل شرعی توجیه شکنجه ۱۰۹

فصل سوم - دلایل شرعی و اجتهاد در منع شکنجه و

- کشف علمی جرایم ۱۱۳
 مقدمه ۱۱۴
 دلایل شرعی ۱۱۵
 گفتار اول - قرآن کریم ۱۱۵
 گفتار دوم - سنت ۱۱۷
 گفتار سوم - عقیده ۱۱۹
 گفتار چهارم - جماعت ۱۲۰
 مبحث دوم - اجتهاد در خنوع و منع شکنجه ۱۲۰
 گفتار اول - نظریه ۱۲۱
 گفتار دوم - کشف علمی جرایم ۱۲۵
 پیشنهادها ۱۲۹
 فهرست منابع و مأخذ ۱۳۱
 الف: کتب فارسی ۱۳۱
 ب: کتب عربی ۱۳۳
 مقاله‌ها، پایان‌نامه‌ها ۱۳۵
 اول - مقاله‌ها ۱۳۵
 دوم - پایان‌نامه‌ها ۱۳۵
 منابع انگلیسی ۱۳۵

مقدمه

توجه به شخصیت و حیثیت انسانی و حفظ نعمت شرافت و کرامتی که خداوند به انسان هدایت نموده به گونه‌ای است که خدشه بر این نعمات به راحتی قابل جبران نیست. خداوند قدر که مهر و محبت و خوبیها باعث تکامل آدمی است، قدرت طلبی، خودسراهی و زبگوئی در اذیت و آزار ممنوع مقام آدمی را تنزل داده او را از حیوانات درنازتر و استوارتر جلوه می‌دهد.

اندیشه حفظ حقوق انسانها از قدیم مورد نظر بوده و آدمی با تدوین قوانین آن را از وظائف خود تلقی می‌کند. ملائکه گردیده که رعایت نماید. وجود پیامبران الهی در بین مردم و تذکر مداوم بر حقوق آنها و پاسداری از آنچه که خداوند عطا فرموده، وظیفه مهم آنان بوده و نفع آنها و اذیت آنان چراغی تابان در جهت الزام بشر به حفظ حقوق ممنوع بوده است، احزاب از پیامبران، حضرت محمد (ص) که منجی بشریت از وادی تاریک جهل و ظلم است. حامی اصلی این حقوق و رهایی دهنده انسانها از زنجیرهای اسارت جاهلیت و ظلم حکام جور بوده است.

تعرض به جسم و روح آدمی خلاف تمام اعدای او و ناهب مردم در طول تاریخ بوده و به اشکال مختلف انزجار هر قوم و گروهی را برانگیخته داشته است. حقوقی را که خداوند به انسان برای بقاء سالم زندگی عطا فرموده. من بشر با ناسپاسی و نافرمانی و برای قدرت طلبی به ممنوع خود تعرض نموده و با حقیر، تنبیه، تخویف، فقیر، مجروح، مضروب و مقتول می‌نماید. وجود اعدای و دشمنان، کشتارهای بی‌رویه، چپاول بی حد و مرز منابع متعلق به تمام انسانها، در اینکه همه انسانها آزادند و به عنوان تنها بنده خدا نباید بردگی سلطه داشته باشند یک آرزو گشته و باور را برای رسیدن به جامعه‌ای بدون ظلم و تعدی مشکل نموده است. وجود ظلم بی حد و حصر و عدم توجه به تکلیف الهی و شرعی نهایتاً بشر را بر آن داشته تا برای حفظ حقوق خود تصمیم بگیرد و تعهد نماید که در یک احترام جهانی و رعایت واقعی حقوق بشر و آزادی‌های اساسی را تأمین کند. اینکه تا چه اندازه موفق بوده نتیجه مطلوب نیست ولی هماهنگی بین تمام دول و تفاهم و

اجرای مقررات می تواند بیش از پیش مفید باشد.

در مقررات داخلی کشورها، علاوه بر ممنوعیت اذیت و آزار برای مرتکبین این اعمال، مجازات تعیین و بدین صورت قصد جلوگیری از خدشه به کرامت و شرافت بشر داشته اند. شکنجه‌ی انسانها خلاف تمام اصول نظیر آزادی، عدالت و برائت است. اما گاهی توجیه یک مسئله نظیر جنگ، تهدید به جنگ، ناپایداری سیاسی باعث ارتکاب شکنجه می شود.

در حکومت اسلامی که تعزیر به عنوان یک مجازات برای محکومین اعمال می شود، باید توجه حفظ نظام، دفع شر دشمنان و احقاق حقوق مردم باعث گردید که عده‌ای با عقیده بر آن باشد که قبل از ثبوت جرم می توان متهم یا شخص مطلع را تعزیر کرد.

وجود هر کسب و کاری که در موارد فوق بیان گردید و از طرفی منع اذیت و آزار به هر شکلی در رانین داخلی و بین المللی لازم می نمود که تطبیقی بین شرع مقدس و مقررات بین المللی در ارتباط با حقوق بشر انجام پذیرد.

استناد به ارتکاب فعل حرام مثل پروغجویی از جانب متهم و یا اخذ اقرار و اطلاعات او با تمسک به ارتکاب فعل حرام و یا اجرای حکم شلاق برای محکوم و اخذ اقرار و اطلاعات همزمان با این نوع اجراء هم و از طرفی منع صریح اینگونه اعمال در قوانین داخلی و بین المللی و اینکه با توجه به شیوه شریعی بودن انجام می پذیرد، بررسی این اقدامات ضروری تشخیص داده شد.